

*ДАРОТАМИ
ВЯЛІКАЙ АЙЧЫННАЙ
ВАЙНЫ*

Цяжка знайсці ў Беларусі вугалок, дзе Вялікая Айчынная вайна не заставіла свой крававы след. Шчучыншчына не стала выключэннем. Вайна забрала жыцці 8829 нашых землякоў. Абеліскі, мемарыяльныя комплексы, брацкія магілы, помнікі – частка духоўнага жыцця нашага грамадства. На тысячах іх высечаны імёны герояў і невінна асуджаных на смерць.

Павага да жывых пачынаецца з павагі да памяці загінуўшых за ішчасце цяпер жывучых, і няма больш ганаровага і высакароднага абавязку, як памятаць, шанаваць і ўваскрашаць з нябыту іх імёны, увекавечваць для нашчадкаў гераічныя подзвігі і здзяйсненні.

Менавіта з такою ідэяй была складзена дадзеная распрацоўка маршрутаў па месцах, звязаных з гісторыяй Вялікай Аячыннай вайны па Шчучынскім раёне.

УМОЎНЫЯ АБАЗНАЧЭННІ:

**Геаграфічнае
размяшчэнне маршрута**

Адлегласць

**Апісанне аб'ектаў на
маршруце**

**Населеныя пункты
на маршруце**

Пункты наведвання

**Пункты медыцынскай
дапамогі на маршруце**

Гістарычная даведка

«Прыклад мужнасці і славы»
(памяць аб В.В. Аляксандраве)

Маршрут складае 42 км. Пачынаецца ў г. Шчучыне, а заканчваецца ў в. Бершты.

2. **Шчучын – а.г. Новы Двор – в. Пілаўня – в. Бершты**

1. **г. Шчучын.** Музей баявой славы
ДУА “Сярэдняя школа №1 г. Шчучына”.
г. Шчучын, вул. Леніна, 66.
Тэл. (801514) 29-9-51; 29-4-04.

Экспазіцыя музея – “Дзейнасць дэсантнага атрада імя Камсало Беларусі”.

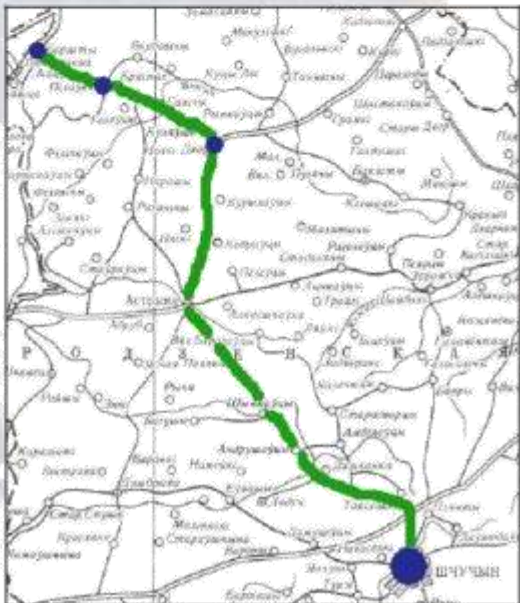
2. **а.г. Новы Двор,** гісторыка-краязнаўчы музей
ДУА “Навадворская сярэдняя школа”.
а.г. Новы Двор, вул. Гродзенская, 186.

Экспазіцыя музея “Валянцін Аляксандраў”.

3. **в. Пілаўня.** Памятны знак на месцы гібелі
В.В.Аляксандрава.
4. **в. Бершты.** Магіла В.В.Аляксандрава.

Шчучынская цэнтральная раённая паліклініка
(тэл.: 28-6-57), бальніца ў г.п. Астрына
(тэл.: 30-3-05), урачэбная амбулаторыя ў а.г.
Новы Двор (тэл.: 45-3-89), ФАП у в. Бершты.

Валянцін Валянцінавіч Аляксандраў

нарадзіўся і вырас у Маскве. Да вайны быў студэнтам Маскоўскага аўтамеханічнага інстытута. У пачатку вайны добраахвотнікам пайшоў на фронт і ўжо 21 ліпеня 1941 года быў закінуты ў тыл ворага ў Барысаўскі раён Мінскай вобласці. На працягу 1941 – 1943 гг. удзельнічаў у падрыве сямі варожых эшалонаў. У 1943 г. яго зноў накіравалі ў тыл ворага ў складзе дэсантнага партызанскага атрада імя Камсамола Беларусі. Валянцін Аляксандраў быў памочнікам камандзіра роты, удзельнічаў у шэрагу баёў, засад і дыверсій, у тым ліку і падрыве двух эшалонаў ворага. 15 ліпеня 1943 года ў баі каля вёскі Пілаўня быў смяротна паранены, закрыўшы сабою камандзіра дэсантнага партызанскага атрада імя Камсамола Беларусі Андрэева А.Я.

У Музеі баявой славы СШ №1 г. Шчучына працуе экспазіцыя, прысвечаная дзейнасці дэсантнага атрада імя Камсамола Беларусі, у складзе якога знаходзіўся В.В. Аляксандраў.

Матэрыялы аб героі, яго асабістыя рэчы і ордэн Славы, якім пасмяротна быў узнагароджаны В.В. Аляксандраў, захоўваліся ў музеі Берштаўскай базавай школы, а пасля яе закрыцця – перададзены ў гісторыка-краязнаўчы музей Навадворскай СШ, у якім зараз дзейнічае *«Экспазіцыя «Валянцін Аляксандраў»»*.

Каля вёскі Пілаўня, на месцы гібелі В.В. Аляксандрава, у 1963 годзе быў устаноўлены памятны знак.

9 ліпеня 1967 года ў Берштах на тэрыторыі школы былі перазахаваны астанкі героя, пасмяротна ўзнароджанага ордэнам Славы. На магіле ўстаноўлены помнік, узвесці які дапамагалі былыя партызаны,

работнікі Шчучынскай аўтабазы, сястра героя – скульптар Валянціна Аляксандрава і Берштаўская школа.

“Мірныя ахвяры фашызму”

Працягласць маршрута складае 11 км. Першым пунктам з’яўляецца а.г. Першамайская, апошнім – в. Якубавічы.

в. Табалічы – а.г. Першамайская – в. Замасцяны – в. Якубавічы

1. **а. г. Першамайская**, гісторыка-краязнаўчы музей ДУА “НПК Першамайскі дзіцячы сад – сярэдняя школа”.
а.г. Першамайская, вул. Школьная, 1.
Тэл.: (801514) 35-3-21.
Экспазіцыя музея “Вялікая Айчынная вайна”.
2. **в. Табалічы**, магіла ахвяр фашызму.
3. **в. Замасцяны**, магіла ахвяр фашызму.
4. **в. Якубавічы**, магіла ахвяр фашызму.

Участковая бальніца ў а.г. Першамайская (тэл.: (01514) 35-3-38), ФАП у в. Замасцяны (тэл.: (01514) 35-3-61).

Магіла ахвяр фашызму каля вёскі Табалічы.

Знаходзіцца на паўночным усходзе, у 0,5 км ад вёскі, у лесе. У 1944 г. гітлераўцамі была расстраляна сям'я Алясневіча Івана Іванавіча (1905 г.н.) з партызанамі. Загінулі жонка Алясневіч Ганна Валянцінаўна (1908 г.н.), тры дачкі: Юзэфа (1933 г.н.), Яніна (1934 г.н.), Зінаіда (1936 г.н.). Помнік быў узведзены ў 1989 г.

Музей Першамайскай СШ.

У раздзеле *“Вялікая Айчынная вайна”* сабраны матэрыял аб 145 земляках-удзельніках ВАВ, жыхарах Першамайскага сельскага савета, аб утварэнні і дзейнасці партызанскага атрада ім. Катоўскага, брыгады імя Ленінскага Камсамола, а таксама аб трагедыі жыхароў в. Агародзішча. Раздзел «У памяці народа...» інфармуе аб помніках Вялікай Айчынай вайны на тэрыторыі Навадворскага сельскага савета.

Магіла ахвяр фашызму ў вёсцы Замасцяны.

На тэрыторыі праваслаўных могілак у цэнтры вёскі знаходзіцца магіла Марозава М.І. – першага дырэктара Замасцянскай школы, Маркевіча М.І. – сакратара Першамайскага сельсавета, Маркевіча І.І. – трактарыста МТС, расстраляных фашыстамі ў 1941 г.

Магіла ахвяр фашызму ў в. Якубавічы.

На паўднёвай ускраіне вёскі пахаваны 27 мірных жыхароў. Ноччу 22 снежня 1942 г. карны атрад гітлераўцаў уварваўся ў вёску. Усе жыхары Якубавіч і вакольных хутароў былі сабраны на падворку Івана Вераб'я. З 27 вяскоўцаў, якіх фашысты прыгаварылі да расстрэлу за сувязь з партызанамі, выратаваўся толькі Міхаіл Козел. За гэта гітлераўцы расстралялі яго бацьку. У

1967 г. на магіле пастаўлены помнік – скульптура жанчыны ў жалобе.

“Героі вядомыя і невядомыя”

Помнікі ўвекавечваюць памяць аб героях, загінуўшых у барацьбе за свабоду і незалежнасць Радзімы. Імёны многіх з іх вядомыя ўсім, але застаецца таксама значная колькасць імён не ўстаноўленых... Але ўсе павінны жыць у памяці народа.

Маршрут складае 31 км. Пачынаецца маршрут у г.п. Астрына, а заканчваецца ў г.п. Жалудок.

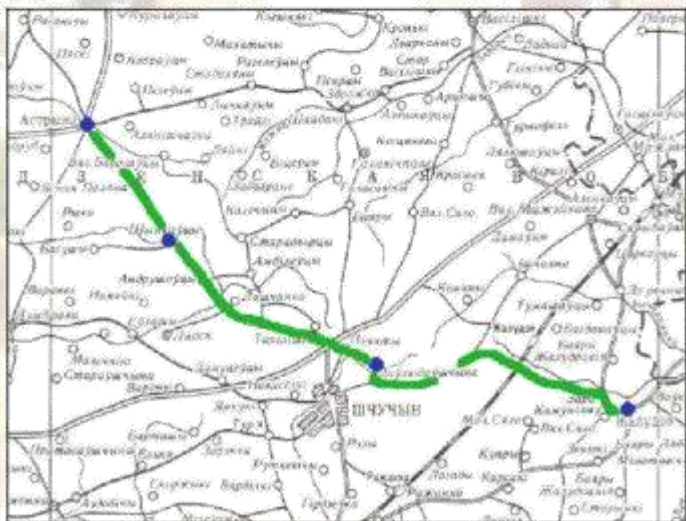
г.п. Астрына – в. Шынкаўцы – в. Даўлюдаўшчына – г.п. Жалудок

1. **г.п. Астрына**, брацкая магіла савецкіх воінаў і партызан, брацкая магіла падпольшчыкаў, магіла невядомых салдатаў.
2. **в. Шынкаўцы**, магіла Мацвея Марусіка.
3. **в. Даўлюдаўшчына**, магіла Б.А.Крупіцы, магіла невядомага салдата.
4. **г.п. Жалудок**, брацкая магіла савецкіх воінаў і партызан.

Бальніца ў г.п. Астрына (тэл.: (01514) 3-03-05), Шчучынская цэнтральная раённая паліклініка (тэл.: (01514) 2-86-57), гарпасялковая бальніца ў г.п. Жалудок (тэл.: (01514) 3-31-50).

Брацкая магіла савецкіх воінаў і партызан у г.п. Астрына. Магіла21

савецкага воіна і 17 партызан знаходзіцца па вул. Станкевіча. Сярод пахаваных – камандзір атрада імя Ленінскага камсамола *Д.Ц.Панкоў*, камандзір партызанскай брыгады імя Ленінскага камсамола *А.В. Станкевіч*. Імем А.В.Станкевіча названа вуліца ў г.п. Астрына. Помнік пастаўлены ў 1967 г.

Брацкая магіла падпольшчыкаў у г.п. Астрына.

Абеліск пастаўлены ў 1950 г. на праваслаўных могілках. Пахаваны камсамольцы-падпольшчыкі: У. Вашкевіч, П. Жукоўскі, М. Карсуноў, У. Сакута, М. Слатвінскі. *М.Слатвінскі* нарадзіўся ў Астрыне, стваральнік камсамольскага падполля. У маі 1942 г. пайшоў у партызанскі атрад, удзельнічаў у баявых

операцыях. Загінуў падчас карнай операцыі гітлераўцаў. *П.В.Жукоўскі* – арганізатар і кіраўнік антыфашысцкага падполля ў Астрыне. 3 мая 1942 г. – у партызанскім атрадзе імя Ленінскага камсамола. Загінуў у баі. У пасёлку імёнамі Слатвінскага і Жукоўскага названы вуліцы.

На новых праваслаўных могілках знаходзіцца **магіла чатырох неведомых салдатаў**.

Магіла Мацвея Марусіка ў в. Шынкаўцы.

Помнік устаноўлены ў 1976 г. на грамадзянскіх могілках. *М.Марусік* змагаўся з ворагам у атрадзе Ванды Васілеўскай, які ўваходзіў у брыгаду імя Ленінскага Камсамола Шчучынскага партызанскага злучэння. Памёр ад ран у 1944 г. Яшчэ ў 1943 г. быў узнагароджаны медалём “Партызану Айчыннай вайны II ступені”. Пасмяротна

ўзнагароджаны ордэнам Чырвонай Зоркі.

Магіла Б.А. Круціцы. За 3км на ўсход ад вёскі Даўлюдаўшчына на могілках пахаваны партызан *Б.А.Круціца*, які загінуў у 1944 г.

Магіла неведомага салдата ў лесе каля в.

Даўлюдаўшчына. Помнік на магіле неведомага салдата, якога знайшлі мясцовыя жыхары загінуўшым у першы тыдзень пасля захопу райцэнтра. Устаноўлены энтузіястамі са Шчучына. На помніку размешчана табліца з надпісам “Рядовой пехотный Ваня”.

Брацкая магіла савецкіх воінаў і партызан у г.п. Жалудок.

У цэнтры пасёлка, у скверы пахаваны 35 воінаў 199-й стралковай дывізіі 50-й арміі 2-га Беларускага фронту, якія загінулі 12 ліпеня 1944 г. пры вызваленні пасёлка, 26 партызан, што загінулі ў барацьбе з акупанкамі ў 1942-1944 гг., а таксама *П.М.Батыраў* – адзіны Герой Савецкага Саюза, пахаваны на Шчучыншчыне. Понік –

скульптура воіна – пастаўлены ў 1957 г.

“Сёстры Хатыні”

Працягласць маршрута – 75 км. Пачынаецца на мяжы Гродзенскага і Шчучынскага раёнаў, а заканчваецца недалёка ад мяжы з Рэспублікай Літва.

в. Шкленск – в. Зінякі – в. Агародзішчы – а.г. Першамайская

1. **в. Шкленск**, абеліск на месцы спаленай вёскі.
2. **в. Зінякі**, мемарыяльны комплекс.
3. **в. Агародзішчы**, мемарыяльны комплекс.
4. **а.г. Першамайская**, гісторыка-краязнаўчы музей ДУА “НПК Першамайскі дзіцячы сад – сярэдняя школа”.

а.г. Першамайская, вул. Школьная, 1.

Тэл.: (801514) 35-3-21.

Экспазіцыя музея “Вялікая Айчынная вайна”.

Бальніца ў а.г. Астрына (тэл.: 30-3-05), амбулаторыя ў а.г. Новы Двор (тэл.: 45-3-89), участковая бальніца ў а.г. Першамайская (тэл.: 35-3-38).

Абеліск на месцы спаленай вёскі Шкленск.

Шкленск размяшчаўся каля дарогі Гродна-Астрына. 18 ліпеня 1943 года вёска, усе 17 двароў, была спалена разам з 67 мірнымі жыхарамі. Пасля вайны так і не змагла адрадіцца. У 1966 годзе ў цэнтры былой вёскі ўзведзены абеліск. Урна з попелам са Шкленску ўвекавечала ў мемарыяльным комплексе Хатынь.

Мемарыяльны комплекс у вёсцы Зінякі.

На досвітку 22 студзеня 1944 г. 800 карнікаў акружылі вёску. Спачатку на вачах у бацькоў расстралялі дзяцей. Пасля сагналі жыхароў ў хлеў і яго падпалілі. Уся вёска была спалена. Пасля

вайны Зінякі адноўлены. 8 мая 1988 г. пры ўездзе ў вёску адкрыты мемарыяльны комплекс. У цэнтры мемарыяла – фігура жанчыны-маці з дзіцём на руках. Насупраць – цэментная сцяна з 419 прозвішчамі загінуўшых. У брацкай магіле пахаваны 87 дзяцей, самаму малодшаму з якіх споўніўся ўсяго 1 дзень. Лічба 6593 – колькасць мірных грамадзян Шчучыншчыны, якія загінулі ў 1941-1944 гг.

Мемарыяльны комплекс на месцы спаленай вёскі Агародзішча.

Размешчаны на тэрыторыі Першамайскага сельскага Савета. 26 лютага 1943 года 500 карнікаў на досвітку акружылі вёску, сагналі жыхароў у хату Мацвея Саковіча, мужчынам загадалі

выкапаць яму і па 10 чалавек выводзілі расстрэльваць. Вёску (28 хат) спалілі. Загінулі 147 жыхароў. Пасля вайны вёска Агародзішча так і не была адноўлена. Да 2003 г. непадалёку ад Котры стаяў помнік з надпісам: “Тут пахаваны 147 жыхароў вёскі Агародзішча, расстраляных нямецка-фашысцкімі акупантамі 26 лютага 1943 года”. У сувязі з 60-годдзем трагеды ў 2003 г. быў устаноўлены мемарыяльны комплекс.

У гісторыка-краязнаўчым музеі Першамайскай СШ у

экспазіцыі “*Вялікая Айчынная вайна*” прадстаўлены сабраныя матэрыялы аб 145 земляках-удзельніках ВОВ, жыхарах Першамайскага сельскага савета, аб утварэнні і дзейнасці партызанскага атрада ім. Катоўскага, брыгады імя

Ленінскага Камсамола, а таксама аб трагедыі жыхароў спаленай вёскі Агародзішча.

“Ахвяры генацыду” (месцы знішчэння мірнага яўрэйскага насельніцтва)

Маршрут складае 49 км. Першы пункт – а.г. Васілішкі, апошні пункт маршрута – г. Шчучын.

**а.г. Васілішкі – г.п. Жалудок – праз
а.г. Ражанка – г. Шчучын**

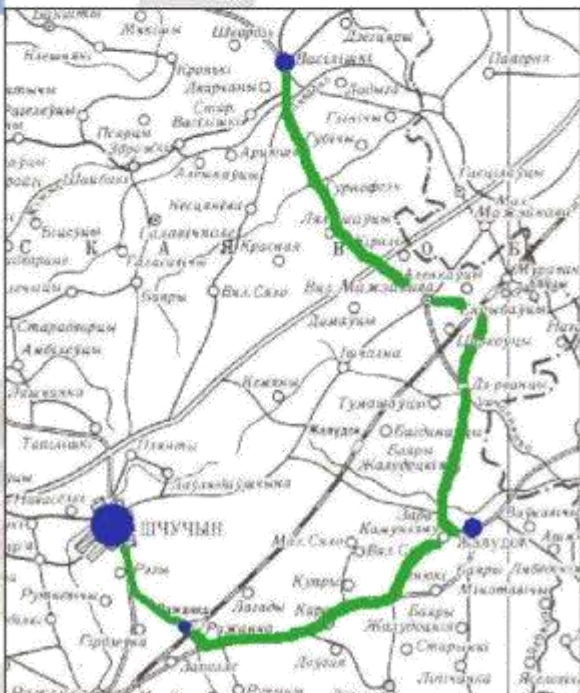
1. **а.г. Васілішкі**, помнік расстраляным яўрэям, гісторыка-краязнаўчы музей ДУА “Васілішкоўская СШ”.
а.г. Васілішкі, вул. Савецкая, 35а.
Тэл.: (801514) 47-1-96.

Экспазіцыя музея – “Вялікая Айчынная вайна ў лёсе маіх землякоў”.

2. **г.п. Жалудок**, помнік расстраляным яўрэям.
3. **г. Шчучын**, помнік расстраляным яўрэям

Участковая бальніца ў а.г. Васілішкі (тэл.: 47-1-23), гарпасялковая бальніца ў г.п. Жалудок (тэл.: 33-1-50), урачэбная амбулаторыя ў а.г. Ражанка, Шчучынская цэнтральная раённая паліклініка (тэл.: 28-6-57).

Помнік расстраляным яўрэям у

а.г. Васілішкі. Пасля таго, як нямецкія войскі захапілі Васілішкі, яўрэйскае насельніцтва было сагнана ў гета (размяшчалася на адным баку вуліцы Савецкай і вуліцах

Школьнай і Кронькаўскай; назва вуліц на той час). Кожны дзень усе жыхары гета з 10-гадовага ўзросту выганяліся на прымусовыя

работы. Весці размовы з людзьмі іншых нацыянальнасцей і выходзіць за межы гета забаранялася. Фашысты ўстанавілі калектыўную адказнасць за правіннасці. Раніцай 10 мая 1943 г. усіх сагналі на вуліцу Школьная і павялі па вуліцы Савецкай у накірунку да могілак. Там людзей распраналі, падводзілі да ямы і расстрэльвалі ружэйна-кулямётным агнём. Расстрэл працягваўся да вечара 11 мая 1942 г. Агульная колькасць загубленых за 2 дні – 2159 чалавек. На месцы масавага знішчэння мірных жыхароў у 1967 годзе ўстаноўлены помнік.

Музей Васілішкоўскай СШ.

Адна з выстаў музея прысвечана трагедыі мірнага яўрэйскага насельніцтва. Каштоўным экспанатам музея з'яўляецца пісьмо з успамінамі вязня яўрэйскага гета ў Васілішках Палячэка Самуіла Рубінавіча, адзінага, каму атрымалася выратавацца.

Помнік расстраляным яўрэям у г.п. Жалудок.

1 лістапад 1941 г. яўрэяў Жалудка і 300 яўрэяў з суседняй вёскі Орля сагналі ў гета на вуліцы Арлянскай (адзіная не спаленая гітлераўцамі вуліца). На працягу восені 1941 г. былі расстраляны 32 жыхары в. Орля і 28 з Жалудка. 9 мая 1942 г. расстралялі болей 1500 чалавек. Таго, хто спарабаваў схавацца, забівалі паліцэйскія. Яўрэяў, якія засталіся жывыя, фашысты перавялі ў гета Шчучына, а адтуль у 1943 г. у лагер смерці Сабібор. За нядзеля да ліквідацыі гета ў Жалудку 140 маладых людзей былі адпраўлены ў Скрыбава, а адтуль – у гета Ліды. Невялікай колькасці яўрэяў удалося ўцячы, і яны далучыліся да яўрэйскага партызанскага атрада пад кіраўніцтвам братоў Бельскіх, а таксама да груп беларускіх партызан. На паўднёва-ўсходняй ускраіне пасёлка, на месцы расстрэлу 9 мая 1942 г. і пахавання 2000 мірных жыхароў у 1959 г. пастаўлены абеліск.

Помнік расстраляным яўрэям у г. Шчучыне.

У верасні 1941 г. было створана Шчучынскае гета. Яно займала паўднёвую частку мястэчка паміж сучаснымі вуліцамі 17 Верасня і Гастэла, часткова ахоплівала вуліцы Камсамольскую і Фрунзе. Акрамя мясцовых яўрэяў сюды трапілі яўрэі з Ражанкі. Раніцай 9 мая 1942 г. яўрэяў выгналі на гандлёвую плошчу і загадалі здаць усё золата. Каля 500 “каштоўных” яўрэяў – спецыялістаў ці прыдатных да цяжкай працы – пакінулі ў жывых. Астатніх, па розных звестках, ад 2060 да 2180 чалавек расстрэльвалі групамі па 10-15 чалавек аж да вечара. Пасля немцы засыпалі трупы яўрэяў хлоркай, а паліцаі загадалі анямелым ад жаху мужчынам устаць і засыпаць гіганцкую магілу. Некалькі сутак запар зямля на месцы расстрэлу варушылася. Астатніх яўрэяў трымалі ў Шчучыне для рознай працы да 17 верасня 1943 года, а затым праз Ліду вывезлі ў канцлагер. На месцы трагедыі пастаўлены помнік.

«Шчучыншчына партызанская»

Працягласць маршрута складае 63 км. Маршрут пачынаецца і заканчваецца ў г. Шчучыне.

2. **Шчучын – а.г. Орля – в. Зачэпічы**
– 2. **Шчучын**

г. **Шчучын**, брацкая магіла савецкіх воінаў і партызан.

а.г. **Орля**, брацкая магіла савецкіх воінаў і партызан.

3. **в. Зачэпічы**, мемарыяльны комплекс на месцы базіравання штаба партызанскага злучэння Шчучынскай зоны. Музей партызанскай славы.

Брацкая магіла савецкіх воінаў і партызан.

4. **г. Шчучын**. Музей баявой славы

ДУА «Сярэдняя школа №1 г. Шчучына».

г. Шчучын, вул. Леніна, 66.

Тэл. 29-9-51; 29-4-04.

Экспазіцыя музея – «Падпольны і партызанскі рух на Шчучыншчыне ў годы Вялікай Айчыннай вайны».

Шчучынская цэнтральная раённая паліклініка (тэл.: 28-6-57);

амбулаторыя ў а.г. Ражанка (тэл.: 49-0-73);

амбулаторыя ў а.г. Орля (тэл.: 38-3-25).

Брацкая магіла савецкіх воінаў і партызан у г. Шчучыне.

Пахаваны 229 воінаў 139-й стралковай дывізіі 50-й арміі 2-га Беларускага фронту, якія загінулі ў ліпені 1944 г. пры вызваленні раёна ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў, і 6 партызан. Вядома толькі 67 імён загінуўшых, прозвішчы астатніх не ўстаноўлены. Сярод вядомых – імя

камандзіра 3-й батарэі 472-га Чырванасцяжнага Лезненскага Верхнедняпроўскага гаўбічнага артылерыйскага палка РГК

В.М. Федаровіча, за мужнасць і высокае артылерыйскае майстэрства ўзнагароджанага ордэнам Чырвонага Сцяга. Помнік – скульптура воіна – пастаўлены ў 1960 г.

Брацкая магіла савецкіх воінаў і партызан у аг. Орля.

Помнік пастаўлены ў 1967 г. на магіле 46 воінаў Савецкай Арміі, якія загінулі ў баях з нямецка-фашысцкімі захопнікамі ў чэрвені 1941 г. і ліпені 1944 г., і 16 партызан, што загінулі ў баях на працягу 1943-44 гг.

Мемарыяльны комплекс на месцы базіравання штаба партызанскага злучэння Шчучынскай зоны,

утворанага 18 красавіка 1943 г. Камандзір – Сцяпан Пятровіч Шупеня. На ліку партызан Шчучынскай зоны многа славурых спраў, аб якіх расказваецца ў кнізе С.П. Шупені “Гнеўная Шчара”.

Музей партызанскай славы быў адкрыты ў адноўленай зямлянцы з улікам прапаноў і пажаданняў былых партызан да 40-годдзя з дня ўтварэння Шчучынскага партызанскага злучэння ў 1983 г. На будаўніцтве працавалі і былыя партызаны.

Брацкая магіла савецкіх воінаў і партызан у в. Зачэпічы.

Помнік пастаўлены ў 1958 г. на магіле 2 савецкіх воінаў і 30 партызан, загінуўшых у Вялікую Айчынную вайну.

Музей баявой славы у СШ №1 г. Шчучына.

У школьным музеі знаходзіцца вялікая колькасць экспанатаў, звязаных з гісторыяй Вялікай Айчыннай вайны. Адна з экспазіцый музея прысвечана партызанскаму руху на Шчучыншчыне. Сабраны матэрыял

аб удзельніках партызанскага руху: Аўчыннікаве С.І., Сцяпанаве П.Е., Чашчэвіку М.І., Бубнове І.Г., Шупені С.П. Экскурсіі праводзяцца па папярэдніх заяўках.

Змест

Пешыя маршруты

1. *«Прыклад мужнасці і славы».....4*
2. *«Мірныя ахвяры фашызму».....6*
3. *«Героі вядомыя і невядомыя».....8*

Велапаходы

1. *«Сёстры Хатыні».....10*
2. *«Ахвяры генацыду».....12*
3. *«Шчучыншчына партызанская»...14*

За дадатковай інфармацыяй
звяртацца ў ДУА «Шчучынскі
раённы цэнтр турызму і
краязнаўства» тэл.: (801514) 27-6-65
e-mail: arabchik67@mail.ru

